

Samling af Afgørelser

Sag T-103/23

**Victor-Constantin Stan
mod
Den Europæiske Anklagemyndighed**

Rettens kendelse (Tiende Afdeling) af 15. december 2023

»Annulationssøgsmål – artikel 42, stk. 1 og 2, i forordning (EU) 2017/1939 – Den Europæiske Anklagemyndigheds permanente afdelings afgørelse om retsforfølgning – Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakt – manglende kompetence«

1. EU-retten – fortolkning – metoder – forbud mod en fortolkning contra legem af EU-retten

(jf. præmis 30)

*2. Annulationssøgsmål – Unionens retsinstansers kompetence – rækkevidde – Rettens beføjelse til at påkende Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakter – udelukket
(Art. 263 TEUF; Rådets forordning 2017/1939, art. 42, stk. 1 og 2)*

(jf. præmis 31 og 36)

Resumé

Efter at to personer havde foretaget anmeldelser til Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Timișoara (det nationale korruptionsbekæmpelseskontor, den territoriale enhed i Timișoara, Rumænien), indledte en europæisk delegeret anklager (herefter »anklagemyndigheden«) i januar 2022 en efterforskning med den begrundelse, at flere personer siden 2018 havde begået lovovertrædelser, der gjorde det muligt for dem ulovligt at tilegne sig midler fra Den Europæiske Unions budget og den rumænske stats budget.

I forbindelse med denne efterforskning og som følge af en kendelse fra anklagemyndigheden blev Victor-Constantin Stan sigtet for som medgerningsmand at have begået handlinger, der gik ud på ulovligt at tilegne sig rumænske midler, hvilket er strafbart i henhold til den rumænske straffelov. Ifølge anklagemyndigheden havde Victor-Constantin Stan indsendt falske, unøjagtige og ufuldstændige dokumenter vedrørende projekter fremsendt af seks selskaber med henblik på at opnå midler fra det rumænske statsbudget.

I december 2022 besluttede Den Europæiske Anklagemyndighed bl.a. at indlede retsforfølgning af sagsøgeren, mens afsnittet om korruption og forfalskning, der ikke vedrørte sagsøgeren, blev henlagt (herefter »den anfægtede afgørelse«)¹.

Victor-Constantin Stan anlagde et søgsmål ved Retten med påstand om bl.a. annullation af den anfægtede afgørelse og anmodede den om at erklære sig kompetent. I denne forbindelse gjorde han navnlig gældende, at forordning 2017/1939 om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed², der navnlig bestemmer, at de nationale domstole har enekompetence til at efterprøve gyldigheden af Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakter, ikke opfylder de krav om adgang til effektive retsmidler og en retfærdig rettergang, der fremgår af artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Til sit forsvar fremsatte Den Europæiske Anklagemyndighed en formalitetsindsigelse navnlig med den begrundelse, at Retten ikke har kompetence til at træffe afgørelse om annullationspåstandene vedrørende den anfægtede afgørelse, eftersom artikel 263 TEUF om direkte søgsmål i den foreliggende sag ikke finder anvendelse på Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakter.

Som led i behandlingen af dette søgsmål og denne formalitetsindsigelse tog Retten stilling til det hidtil uløste spørgsmål om kompetencefordelingen mellem Unionens retsinstanser og de nationale domstole for så vidt angår domstolskontrollen med Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakter, og den afviste søgsmålet med den begrundelse, at den savnede kompetence til at påkende det.

Retten bedømme

Retten påpegede først og fremmest, at domstolskontrol af Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakter er omhandlet i artikel 42 i forordning 2017/1939. Dels fremgår det af denne artikel, at proceduremæssige retsakter vedtaget af Den Europæiske Anklagemyndighed, der skal have retsvirkning over for tredjemand, underkastes domstolskontrol ved de kompetente nationale domstole i overensstemmelse med de krav og procedurer, der er fastlagt i national ret³. Dels præciseres det, at Domstolen i overensstemmelse med artikel 267 TEUF har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål⁴ for det første om gyldigheden af Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakter, for så vidt som et sådant spørgsmål om gyldighed rejses ved en ret i en af medlemsstaterne direkte på grundlag af EU-retten, for det andet om fortolkningen eller gyldigheden af bestemmelser i EU-retten, herunder forordningen om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed, og for det tredje om fortolkningen af denne forordnings artikel 22 og 25 for så vidt angår en eventuel kompetencekonflikt mellem Den Europæiske Anklagemyndighed og de kompetente nationale myndigheder.

¹ – Afgørelse truffet af Den Europæiske Anklagemyndigheds permanente afdeling nr. 4 af 9.12.2022.

² – Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12.10.2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EUT 2017, L 283, s. 1).

³ – Jf. artikel 42, stk. 1, i forordning 2017/1939.

⁴ – Jf. artikel 42, stk. 2, i forordning 2017/1939.

Desuden begrænser den nævnte artikel 42 udtrykkeligt Unionens retsinstansers kompetence til at kontrollere lovligheden i henhold til artikel 263 TEUF til bestemte typer afgørelser fra Anklagemyndigheden⁵, såsom afgørelser om at henlægge en sag, for så vidt som de anfægtes direkte på grundlag af EU-retten, afgørelser, der påvirker de registreredes rettigheder, og afgørelser, der ikke er proceduremæssige retsakter, såsom afgørelser vedrørende retten til aktindsigt i dokumenter eller afgørelser om afskedigelse af europæiske delegerede anklagere eller andre administrative afgørelser.

Hvad dernæst angår muligheden for at basere Rettens kompetence på en bred fortolkning eller en fortolkning i overensstemmelse med artikel 42 i forordning 2017/1939 henviste Retten til en fast retspraksis, hvorefter det kun er muligt at anlægge en bred fortolkning, for så vidt som den er forenelig med ordlyden af den omhandlede bestemmelse, og at selv princippet om, at en fortolkning skal være forenelig med trindhøjere bindende retsregler, ikke kan tjene som grundlag for en fortolkning contra legem.

I den foreliggende sag konstaterede Retten, at for så vidt angår domstolskontrollen af Den Europæiske Anklagemyndigheds proceduremæssige retsakter er ordlyden af artikel 42, stk. 1 og 2, i forordning 2017/1939 ikke tvetydig, eftersom disse bestemmelser indrømmer de nationale domstole enekompetence til at pådømme proceduremæssige retsakter vedtaget af Den Europæiske Anklagemyndighed, der skal have retsvirkning over for tredjemand, med de undtagelser, der er nævnt i denne artikels stk. 3 og 8. Det er således alene efter indbringelse af præjudicielle spørgsmål, at Domstolen tager stilling til gyldigheden af disse retsakter i lyset af de EU-retlige bestemmelser samt fortolkningen eller gyldigheden af bestemmelserne i den omhandlede forordning.

På baggrund af det ovenstående konkluderede Retten, at sagsøgeren med sin påstand om, at Retten annullerer den anfægtede afgørelse og dermed erklærer sig kompetent i henhold til en fortolkning af forordningen om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed baseret på adgangen til effektive retsmidler, foreslår en fortolkning contra legem, der ikke kan tages til følge.

Hvis det endelig antages, at sagsøgeren ikke blot har nedlagt påstand om en bred fortolkning af forordning 2017/1939 til støtte for Rettens kompetence i den foreliggende sag og agter at bestride den anfægtede afgørelse ved via en ulovlighedsindsigelse at så tvivl om gyldigheden af nævnte artikel i lyset af artikel 19 TEU, kan en sådan indsigelse ikke tages til følge på grund af Rettens manglende kompetence til at påkende hovedsagen.

Retten anførte i denne henseende, at Domstolen inden for rammerne af den i forordning 2017/1939 omhandlede domstolskontrol i henhold til artikel 267 TEUF bl.a. har kompetence til at afgøre spørgsmål om fortolkningen og gyldigheden af proceduremæssige retsakter vedtaget af Den Europæiske Anklagemyndighed og af bestemmelserne i EU-retten, herunder nævnte forordning⁶.

I den foreliggende sag kan sagsøgeren principielt bestride de i artikel 42, stk. 1, i forordning 2017/1939 omhandlede proceduremæssige retsakter vedtaget af Den Europæiske Anklagemyndighed ved de kompetente nationale domstole og i denne forbindelse påberåbe sig ulovligheden af denne. I dette tilfælde tilkommer det Domstolen, såfremt den nationale domstol

⁵ – Jf. artikel 42, stk. 3 og 8, i forordning 2017/1939.

⁶ – Dette bekræftes i artikel 42, stk. 2, i forordning 2017/1939.

indbringer sagen for den, at tage stilling til gyldigheden af nævnte forordnings artikel 42 og i givet fald til gyldigheden af forretningsordenen i forhold til forordning 2017/1939 og de øvrige EU-retlige bestemmelser, som sagsøgeren har påberåbt sig i sin stævning.